

OPONENTSKÝ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

Autor práce : Mgr. Michal Garaj, PhD.

Téma práce : Meranie úrovni a vybraných súvislostí politickej participácie mládeže na Slovensku

Oponent : Prof. Ing. Václav Vybíhal, CSc., Fakulta sociálnych vied UCM Trnava

Na základe jmenování oponentem děkanem a předsedou Vědecké rady Fakulty sociálních vied UCM v Trnave, po schválení ve Vědecké rady FSV a v souladu s interními předpisy Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave jsem zpracoval oponentský posudek na habilitační práci Mgr. Michala Garaje, PhD. s názvem „Meranie úrovni a vybraných súvislostí politickej participácie mládeže na Slovensku“.

Aktuálnost a výběr tématu habilitační práce

Autor habilitační práce si pro habilitační řízení zvolil velmi aktuální a zároveň náročné téma, neboť politická participace mládeže je předmětem zkoumání nejen na Slovensku, ale i v řadě dalších vyspělých zemích, jak je zřejmé nejen z obsahu práce, ale i z širokého vějíře titulů uvedených v seznamu použité literatury. Lze konstatovat, že práce navazuje na úspěšné výzkumné aktivity v oblasti zkoumání problematiky mládeže, které jsou na Fakultě sociálních vied známy z výzkumného zaměření a publikací, jejímiž autory byli badatelé Macháček, Michálik a další.

Cíl a metodika habilitační práce

Autor si stanovil tři hlavní cíle a poměrně široký okruh parciálních cílů (celkem 22).. První cíl (označený 1.HC) je zaměřen na identifikaci celkové politické participace respondentů podle modelu politické participace pozůstávající z výpočtů volební a člensko-organizační politické participace. Druhý hlavní cíl je zaměřen na identifikaci struktury rozložení respondentů podle vybraných charakteristik vztahujících se na uskutečněné preference ve volbách a 3. hlavní cíl je formován na identifikaci existence statisticky významných souvislostí mezi primární přeměnou- celkovou politickou participací respondentů a šesti navazujícími proměnnými. Soubor všech cílů práce je poměrně nepřehledný a zdlouhavý, podle mého soudu hlavní cíl má být jeden.

Na v práci uvedené hlavní a parciální cíle přímo pak navazují hlavní a parciální výzkumné otázky, obdobně jako u cílů práce jsou formulovány 3 hlavní výzkumné otázky a široký vějíř parciálních výzkumných otázek, i v tomto případě ne dost přehledně.

Habilitant pro naplnění cílů práce a formování odpovědi na hlavní a parciální výzkumné otázky přistoupil ke sběru dat formou dotazníku, v němž se zaměřil na indikátory sledující politickou participaci mládeže včetně souboru otázek s cílem uvést respondenta do problematiky.

V souvislosti s realizací dotazníku oslovil cílovou skupinu vysokoškolských studentů studujících především v oboru politické vědy v prostředí vybraných významných univerzit. V subkapitole 2.2.1 pak popisuje okruhy předkládaných otázek, v subkapitole 2.2.2 se zabývá problematikou zpracování dat, tvorbou datových matic a vyhodnocení dat. Lze ocenit, že autor v rámci svého bádání využívá matematicko-statistické metody v podobě korelační analýzy s cílem prokázat existenci souvislostí mezi proměnnými s použitím Spearman's koeficientu, Cross-Tabs analýzu a další metody.

Obsah habilitační práce

Habilitační práce je strukturována do 4 kapitol s následujícím závěrem a seznamem použité literatury. Obsahuje celkem 34 obrázků, 25 tabulek a 47 grafů. V první kapitole se v rámci současného stavu zkoumané problematiky autor zabývá otázkami analytického rámce, modelů a indexů pro zkoumání politické participace, zejména u mládeže, přičemž komentuje stav zkoumané problematiky v domácím i zahraničním prostředí s tím, že převládají publikace ze zahraničí. V této části práce podle mého soudu absentuje návaznost na řadu publikací ze slovenského prostředí, jejímiž autory byli především badatelé Macháček a Mihálik z Fakulty sociálnych vied UCM v Trnave.

Druhá kapitola je zaměřena na cíle a popis použitých metodických postupů v rámci habilitační práce a na sběr dat technikou dotazníku, na tvorbu datových matic a vyhodnocení dat.

Stěžejní částí této habilitační práce jsou výsledky zakotvené v kapitole 3, která je strukturována do 2 samostatných podkapitol. V subkapitole 3.1 autor uvádí vyhodnocení dosažených výsledků deskriptivní statistikou, v rámci níž uvádí sociologicko-demografickou charakteristiku respondentů včetně dalších relevantních údajů, dále se zabývá problémem dobrovolnických aktivit a činností respondentů v organizacích stojících mimo politické téma, především v okolí bydliště respondenta, úrovní participace respondentů na dobrovolných aktivitách a v neposlední řadě jeho angažovaností v prostředí místní samosprávy a školy. Předmětem zkoumání byla i účast respondenta na zasedáních orgánů místní samosprávy, přičemž tato účast byla zjištěna jako velmi nízká. Podle daných zjištění, většina respondentů ani nesleduje on-line záznamy ze zasedání obecních zastupitelstev. Respondenti podle zjištění autora se v převážné míře neangažují ani v prostředí školy, ani nevykazují znalosti o vykonávání aktivit mládežnických politických organizací. Z hlediska hodnocení přínosu

politických stran pro společnost odpovědi respondentů tendují k průměru. Většina z nich ani nemá zájem se v budoucnu angažovat v rámci politických stran.

Lze konstatovat, že v této části výsledků je prezentována celá řada významných poznatků, které autor fundovaným způsobem uspořádal, analyzoval, syntetizoval a poskytl tak seriózní obraz o společenské a politické participaci mládeže na Slovensku.

Druhá část výsledků přináší vyhodnocení předmětné problematiky metodickými postupy typu Cross-Tabs, kde jsou znázorněny vhodnými zobrazovacími metodami preference respondentů v konkrétních volbách s rozdělením podle frekvence účasti na volbách, preference respondentů ve volbách prezidenta a ve volbách do Evropského parlamentu a další široké spektrum získaných poznatků.

V kapitole 4 autor habilitační práce shrnuje klíčová zjištění a konfrontuje je s výsledky výzkumu doma a v zahraničí, a to v souhrnné podobě i podle vztahu k řešení hlavních a parciálních cílů. Z této fáze prezentace souhrnných výsledků je zřejmé, že autor cíle práce splnil. Kvalitně je zpracována i subkapitola stěžejních zjištění aktuálního stavu problematiky a z nich vyplývajících výsledků už zrealizovaných výzkumů v zahraničí s významným okruhem výroků komparačního charakteru.

V předložené závěrečné části práce jsou uvedeny zajímavé postřehy, které možná vyvolávají řadu otázek souvisejících s nízkou úrovní politické participace mládeže nejen na Slovensku, ale i v zahraničí.

Celkové hodnocení habilitační práce

Habilitační práci lze hodnotit, až na uvedené připomínky, pozitivně. Práce má věcně logickou strukturu, jednotlivé kapitoly na sebe navazují a tvoří kompaktní celek. Struktura práce odpovídá požadavkům uvedeným v universitní směrnici. Text je psán srozumitelným vědeckým vyjadřovacím jazykem. Hlavní cíl i parciální cíle autor převážně splnil, poznatky vyplývající z této práce jsou přínosem pro teorii a praxi. Ocenit lze i autorův vlastním způsobem koncipovaný metodologický přístup. Práce má solidní odbornou úroveň a autor se zdárně orientuje v předmětné problematice. Pozitivně hodnotím práci autora s literaturou, neboť v zájmu splnění náročně stanoveného cíle autor prostudoval široký vějíř odborné literatury převážně v anglickém jazyce.

Habilitant prokazuje, že je vyprofilovaným odborníkem v daném oboru, zvolil si odborně a časově náročný přístup k řešení této problematiky i vlastní metodologický přístup, což je třeba ocenit. Z habilitační práce vyplývá vysoká pracovní náročnost zpracovaného textu, především s ohledem na velmi širokou bázi pramenů provedené vlastního dotazníkového šetření.

Bylo by vhodné, aby se při obhajobě autor habilitační práce vyjádřil k těmto otázkám :

1. Existuje způsob či metoda, jak zvýšit politickou participaci mládeže ?
2. Uveďte Váš názor na věkovou hranici volebního práva.
3. Vysvětlíte, co myslíte pod pojmem náměty pro budoucí směřování zkoumání v dané problematice

Závěr

Habilitační práce na téma „Meranie úrovni a vybraných súvislostí politickej participácie mládeže na Slovensku“, ktorou predložil Mgr. Michal Garaj, PhD., je po odborné stránce zpracována solidně, s vysokou náročností a hloubkou dosažených analytických a syntetických poznatků. K předložené práci mám připomínky, které ale neubírají na jinak vysoké odborné kvalitě habilitace.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě habilitační práce, přednesené přednášce a celkově úspěšnému habilitačnímu řízení, i s přihlédnutím k šíři jeho publikační činnosti a profesní úrovni, byl jmenovanému udělen vědecko-pedagogický titul „docent“ v oboru „Veřejná politika a veřejná správa“.

V Brně dne 6.5.2024.

Prof. Ing. Václav Vybíhal, CSc.